

ENGİN GEÇTAN

Nail TAN

Romancı, psikiyatr Prof. Dr. Engin Geçtan (tam adı İsmail Engin), 20 Şubat 2018 Salı günü İstanbul'da hayata gözlerini yumdu. Cenazesi, vasiyeti üzerine 21 Şubat 2018 Çarşamba günü Teşvikiye Camisinde kılınan öğle ve cenaze namazlarının ardından memleketi İzmir'e götürüldü. 22 Şubat 2018 Perşembe günü Karşıyaka Hacı Osmanpaşa Camisinde (Zübeyde Hanım Anıt Mezarı Yanı) kılınan öğle ve cenaze namazları sonrası Karşıyaka Mezarlığı'ndaki aile kabristanında toprağa verildi.

Rahmetli Geçtan, 12 Ocak 1932 tarihinde İzmir'de doğdu. Babası Ahmet Refik Bey, annesi ise Zehra Sabahat Hanımdır.

İlkokul, ortaokul ve liseyi İzmir'de okudu. İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesinde yükseköğrenim görüp doktor oldu (1956). ABD'ye giderek New York ve Columbia Üniversitelerinde psikiyatri ve nöroloji dallarında uzmanlık eğitimini tamamladı (1956-1961). Yurda dönüşünde vatan görevini Konya Asker Hastanesinde yerine getirdi (1962-1964). Uzman psikiyatr olarak Ankara Ruh Sağlığı ve Araştırma Dispanserinde iki yıl görev yaptı (1964-1966). Doktorlara tanınan hak

çerçevesinde 1964 yılında Ankarada muayenehane açıp psikoterapiye başladı. Ankara Üniversitesi Mediko-Sosyal Merkezi Psikolojik Danışma Bölümünü kurup yönetti (1966-1968). 1968 yılında, Ankara Üniversitesinden doçent unvanını aldı. Yarım gün ODTÜ Fen Edebiyat Fakültesi Psikoloji Bölümünde öğretim üyesi olarak ders verdi (1968-1985). Bu süre içinde Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesinde de psikoloji derslerine girdi. Profesörlüğe terfi etti (1975). İstanbul'a yerleştikten sonra bu defa Boğaziçi ve Marmara Üniversitelerinde psikoloji derslerine girdiği gibi, özel muayenehanesinde hasta kabulünü de sürdürdü.

Mesleki çalışmalarının yanı sıra edebiyatla ilgilendi. Roman, deneme, anı türlerinde eserler verdi. 1964-966 yılları arasında Ankara, 1995 ve 1999'da da Açık Radyo'da programlar yaptı.

Kitapları türlerine göre şöyle sıralanabilir:

Roman: *Kırmızı Kitap* (1993), *Dersaadet'te Dans* (1995), *Bir Günümlük Yerim Kaldı İster misiniz?* (1997), *Kızarmış Palamutun Kokusu* (2001), *Tren* (2004), *Kuru Su* (2008), *Mesela Saat Onda* (2015).

Anı/Hatıra: *Rastgele Ben* (2016).

Deneme: *Kimbilir?* (1998), *Hayat* (2002), *Zamane* (2016).

Söyleşi: *Seyyar* (2005).

Mesleki kitapları/Araştırma-İnceleme: *Psikodinamik Psikiyatri ve Normaldışı Davranışlar* (1974, *Çağdaş*

Yaşam ve Normaldışı Davranışlar adıyla 1988), *Psikanaliz ve Sonrası* (1980), *İnsan Olmak* (1982), *Varoluş ve Psikiyatri* (1987), *Psikodinamik Varoluş ve Psikiyatri* (2003), *Lanet-Son Tabuyla Yüzleşme* (2004), *Orada, Bir Arada* (2017).

Mükemmel derecede İngilizce biliyordu.

Evlenmediği, bütün mirasını Türk Eğitim Vakfına bıraktığı biliniyor.

Hem psikiyatr hem de romancı olarak ardında saygın bir isim ve tekrar tekrar okunacak eserler bıraktı. Ruhü şad olsun!

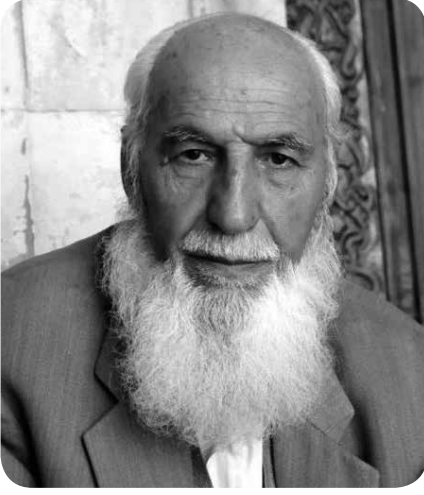
ÂŞIK İSMETİ

Âşıklar diyarı olarak tanınan Sivas'ın güçlü âşıklarından "İsmetî/İsmet" mahlaslı Abdulkadir Namlı, 4 Mart 2018 Pazar günü şehir merkezindeki evinde hayata veda etti. Cenazesi, 5 Mart 2018 Pazartesi günü Sivas Ulu Camide kılınan öğle ve cenaze namazlarının ardından Yukarı Tekke Mezarlığı'nda toprağa verildi.

Asıl adı Abdulkadir Namlı olan Âşık İsmetî, 1934 yılında Sivas'ın İlbeyli bölgesindeki Kâhyalı köyünde doğdu. İstiklal Savaşı Gazisi Mustafa Namlı ile Serfiraz Hanım'ın oğludur. Abdulkadir adını mistik bir sebeple almış ve daha birkaç günlükken bade içmek nasip olmuştur. Babası adını koyması için onu köy imamına götürdüğünde rivayete göre imam, Abdul-

kadir Geylanî Hazretleri'nin müritleriyle sohbet etmektedir. Müritlerden biri, bebeğe Abdulkadir adını koyar ve ağzına birkaç damla bade damlatır.

Okula gidemedi. On bir yerinden yaralı, hareketleri kısıtlı babasına tarım ve arıcılık işlerinde yardım etti. Çobanlık yaptı. 1945 yılında babası ölünce annesi Serfiraz Hanım, iki oğlunu arkasında bırakıp Karapınar köyüne gitti ve bir daha dönmedi. Kardeşi Nurettin'le köylülerin yardımlarıyla büyüdü. 1947 yılında arkadaşlarından okuma yazmayı öğrendi. İlk şiirlerini yazmaya bu yıl başladı. Ayrıca kendi yaptığı bir bağlama ile derdini, çilesini tellere döktü. Çok zeki, hareketli kişiliği ve fizik olarak biraz da Millî Şef İnönü'ye benzediği için köylüler

ona İsmet diye hitap ettiler. Bu sebeple mahlası “Âşık İsmet/İsmet” oldu. 1951 yılında küçük yaşta Döndü adında bir kızla evlendi. 1952-55 yılları arasında köyünde ve mevsimlik işçi olarak Sivas Devlet Demiryolları kuruluşunda çalıştı. Bu sırada şiir yazmayı sürdürdü. Rüyasında gördüğü bir güzele âşık oldu. 1955’te vatan görevi için Isparta’ya gittiğinde bu güzelin kendisini, terhisine 44 gün kala bir evin kapısında gördü. Aşkını alevlendi. Bu olay sonucu “Âşık İsmetî ve Kapı Güzeli” adlı halk hikâyesi ortaya çıktı. Askerlik sonrası kısa bir süre İstanbul’da çalıştı. Sonra Sivas DDY İdaresinde, 1959 yılından itibaren de Sivas Çimento Fabrikasında işçilik yaptı. Ailesini köyden fabrika lojmanına taşıdı. 1961 yılında dışarıdan sınavla ilkökul diplomasını aldı. Fabrikada sendika çalışmalarına katıldı. 1979’da kendi isteğiyle emekliye ayrıldı.

Bir ustaya çırak olmadığı gibi çırak da yetiştirmede. Allah vergisi yetene-

ğiyle ölçü ve kafiyeleri sağlam, buluşları güçlü, özgün şiirler yazmayı başardı. Bağlamayı çok iyi çaldığı söylenemez. Şiirlerinde beşerî ve ilahî aşk; vatan, millet, tabiat ve insan sevgisi; toplumsal bozuklukları tenkit gibi konuları ele aldı. Çileli hayatı dolayısıyla kendisine “Dert Şairi” nitelemesini uygun görüyordu. Hakkında bir kitap yazan, bize de bu yazı için malzeme gönderen Yrd. Doç. Dr. Doğan Kaya’ya göre binin üzerinde şiir yazdı.

Erzurum Atatürk Üniversitesinin düzenlediği bir Âşıklar Bayramı’nda “Mehenk” adlı şiiriyle Karacaoğlan Ödülü’ne layık görüldü.

Şiir kitapları ve eserleriyle ilgili diğer çalışmalar ilk baskı yıllarına göre şöyle sıralanabilir: *Hak Var Dedik* (Şiirler, 1970), *Gönül Pazarı* (Şiirler, 1994), *Tepedeki Işık-Divanı Şiirler* (Haz. Ayşe Benek Kaya, 2002), *Geçen Günlerim* (2005), *Âşık İsmetî ile Kapı Güzeli* (Halk Hikâyesi, Haz. Kadir Pür-lü, 2008), *Derdimi Diyemedim* (2016).

Hakkında beş kitap yayımlandı, doktora tezi yapıldı: Doğan Kaya, *Âşık İsmetî* (1984); Özgür Karagöz, *Âşık İsmetî/Gölgemi Göremedim* (2015); Necaattin Topcu, *Âşık İsmetî/Yorgun Geldim Kapına* (2011); İbrahim Yasak, *Âşık İsmetî* (2009); Necaattin Topcu, *Âşık İsmetî* (2012); Uğur Başaran, “*Âşık İsmetî Monografisi*” (2015, Cumhuriyet Ü SBE Yayınlanmamış Doktora Tezi.)

Döndü Hanım’la evliliğinden (1951) iki erkek (Mürsel, Nadir), altı

kız (Züleyha, Hatun, Nida, Sevgi, Senem, Nigâr) evladı bulunmaktadır.

Âşık İsmetî; 20-21. yüzyıl âşık edebiyatımızda, adı etrafında bir halk

hikâyesi bırakarak ve binin üzerinde şiir yazarak badeli bir âşık sıfatıyla saygın, önemli bir yer edinmiştir. Ruhü şad olsun!

ÂŞIK GÜLÇINAR

Ülkemizin irticali, sazı sözü güçlü, en başta gelen kadın âşıklarından “Gülçınar” mahlaslı Ayten Çınar; 5 Mart 2018 Pazartesi günü 2017’de nişanlandığı, imam nikâhı sonrası resmî nikâh hazırlığı yaptığı Halil Bey’in oğlunun sebep olduğu bir cinayet sonucu Ankara’da hayata veda etti. Cenazesi, 6 Mart 2018 Salı günü Adli Tıp Kurumundan alınarak ikindi namazını müteakip kılınan cenaze namazının ardından Sincan Çimşit Mezarlığı’nda toprağa verildi.

Rahmetli Âşık Gülçınar, 1960 yılında âşıklar diyarı Sivas Şarkışla’nın Çanakçı köyünde doğdu. Babası Musa Çınar, annesi de Nuriye Hanım’dır.

Babasının YSE’deki görevi dolayısıyla bir yaşındayken ailece Niğde merkeze taşındılar. Bu sebeple ilkokulu ve ikinci sınıfa kadar ortaokulu Niğde’de okudu. 1973’te -henüz 13 yaşındayken- yaz tatili için köylerine geldiklerinde, ailesinin isteği doğrultusunda kendinden 25 yaş büyük Seyit Ahmet Gencer’le evlendirildi. Şiddetli geçimsizlik sebebiyle yedi yıl sonra eşinden ayrılıp Niğde’ye, ailesinin yanına döndü. Ayrıldığı eşinin tehdit ve tacizleri dolayısıyla Hüseyin Bektürk ile ikinci evliliğini yapmak zorun-

da kaldı. Bu evlilik de yedi yıl sürdü. 1984’te Ankara’ya yerleşti. Çeşitli işlerde çalışarak ve çalıp söyleyerek iki oğlunu okutup yetiştirdi. 2004’te SSK’den emekliye ayrıldı.

Şair babasının etkisi ve teşvikiyle 15-16 yaşlarındayken şiir yazmaya, yaşadığı çileyi kâğıda dökmeye başladı. 1977 yılından itibaren “Gülçınar” mahlasını kullandı. 25 yaşına geldiğinde (1985) Ankara’da komşusu Osman Arslandan bağlama çalmayı öğrendi. Şiirlerini ezgi eşliğinde söylemeye yöneldi. Ankara’da, âşık dernek ve vakıflarına üye oldu. Onların düzenlediği faaliyetlerde görev aldı. Bu sayede

sazı ve sözünü geliştirdi. Radyo ve TV programlarında sanatını icra edecek duruma geldi. Şiirlerinde insan sevgisi ve toplumsal sorunları işlemeye özen gösterdi. Kültür ve Turizm Bakanlığınca Azerbaycan'da düzenlenen I. Türk Dünyası Âşıklar Şöleni'ne gönderildi (2008). Ayrıca Almanya, Belçika, Hollanda ve Avusturya'da düzenlenen sanat faaliyetlerinde âşık edebiyatını tanıttı. Ankara, Sivas ve Kars'ta düzenlenen Âşıklar Bayramlarında çok sayıda birincilik ödülüne layık görüldü. Atışma dalında da başarılı oldu.

Dört yüzü aşkın şiirinden bir bölümünü kitap hâlinde yayımladı: *Zaman Kara Gözlerinde Güvercin Olsun* (2002), *Gözyaşından Kızılırmak Beslenir* (2008), *Gülçınar'ın Can Gülleri* (2014).

Son şiir kitabının arka kapağındaki hayat hikâyesine göre, söz ve müziği kendisine ait üç ses kaseti, CD çıkardı. *Kadın Âşıklar* adlı CD ile atışmalarının yer aldığı iki CD'si daha vardır. Bazı eserleri, ünlü halk müziği sanatçıları tarafından albümlerinde seslendirilmiştir. Bestelediği şiirlerin sayısı yaklaşık elli kadardır.

İki defa evlenen, üçüncü evliliğine hazırlanan Âşık Gülçınar'ın ilk eşinden Fahrettin ve ikinci eşinden Gökhan adlarında iki oğlu bulunmaktadır.

Yakın dönemin halk huzurunda sanatını rahatlıkla icra edebilen dört kadın âşığından yanık sesli Âşık Gülçınar'ı, ne yazık ki sanatının en verimli döneminde kaybettik. UNESCO'nun Paris'te düzenlediği bir faaliyete katılmak üzere hazırlık yapılmaktaydı. Ruhu şad olsun!

DR. HASAN CELÂL GÜZEL

Yeni Türkiye dergisinin kurucusu, Türk kültürü alanındaki yayımlarıyla tanınan 17-18. Dönem Gaziantep Milletvekili, Devlet ve Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlarından Hasan Celâl Güzel tedavi edildiği Ankara Güven Hastanesinde 19 Mart 2018 Pazartesi günü hayata gözlerini yumdu. Cenazesi, 20 Mart 2018 Salı günü TBMM önünde saat 11.00'de yapılan devlet töreni sonrası, Hacı Bayram Camisinde kılınan öğle ve cenaze namazlarının ardından Gölbaşı Mezarlığı'nda toprağa verildi. Her iki törene de Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip

Erdoğan, TBMM Başkanı Sayın İsmail Kahraman, Başbakan ve Bakanlar, milletvekilleri ve devlet protokolüne dâhil zevat katıldı.

Rahmetli Güzel, 24 Ekim 1945 tarihinde Gaziantep'te doğdu. Babası Mehmet Kâmil Bey, annesi ise Zahide Sevim (Göğüş) Hanım'dır.

İlk ve ortaöğrenimini Malatya'da tamamladı (1963). Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi İktisat ve Maliye Bölümünü bitirdi (1968). Yeni Türkiye Stratejik Araştırma Merkezinden alınan özgeçmişe göre,

“Türkiye'nin İktisadi Büyüme Modelleri” konusunda doktora tezini hazırlayıp Dr. unvanını aldı.

Devlet teşkilatında görev alıp sırasıyla şu görevlerde bulundu: DPT Uzman Yrd., Uzman, Grup Başkanı (1969-1974), TRT Başmüşaviri, TZDK Gn. Müd. Yrd. (1976), İçişleri Bakanlığı Müst. Yrd. (1977-78), Başbakanlık Müst. Yrd. (1979-80), Başbakanlık Müsteşarı (1983-86). Vatan görevini 1974-75 yıllarında Ankara'da Genelkurmay Başkanlığı ve Kara Harp Okulunda yerine getirdi.

1986'da Başbakan Turgut Özal'ın isteğiyle politikaya atıldı. Ara seçimde, Gaziantep Milletvekili seçildi. Ardından Devlet Bakanı ve Hükümet Sözcüsü olarak kabinede görev aldı (1986-87). 18. Dönem Gaziantep Milletvekilliği sırasında (1987-1991) ise Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı görevinde bulundu (1987-89). 1990 yılında Anavatan Partisiyle yolları ayırdı. Yeniden Doğuş Partisini kurarak uzun süre başkanlığını yaptı (1992-98). Kayseri'deki bir mitingdeki başörtüsü konuşması dolayısıyla yargılanıp 4 ay 26 gün hapse mahkûm edildi. Cezasını Ayaş Cezaevinde çekti. Bu olaydan sonra, aktif siyasetten çekilip siyasal ve kültürel araştırmalara ağırlık verdi.

Rahmetlinin Türk dili, edebiyatı ve kültürüne en önemli hizmeti; 1994 yılı sonunda *Yeni Türkiye* (100. sayıya ulaştı) dergisini yayımlamaya başlayıp bu dergi vasıtasıyla çok önemli yayınlara imzasını atmasıdır. Dergi yayıncılığı, *Yeni Türkiye* Araştırma ve Yayın Merkezi/Stratejik Araştırma Merkezi-

nin kurulmasına yol açtı. Bu merkez vasıtasıyla *Yeni Türkiye*'nin özel sayıları ile *Türkler, Cumhuriyet Ansiklopedisi, Osmanlı Ansiklopedisi, Uluslararası Kafkaslar Araştırması, Uluslararası Ortadoğu Araştırması, Uluslararası Bilim ve Teknoloji Araştırması* gibi değerli eserlerin yayımlanmasını sağladı. 21 ciltten oluşan *Türkler*, Türkiye'den 1721 ve 48 ülkeden 589 bilim insanının makaleleri ile hazırlandı. TTK tarafından takdirname ile ödüllendirildi.

Çok sayıdaki makalesinin yanında *Dünden Bugüne Tercüman, Halka ve Olaylara Tercüman, Radikal, Vatan* ve *Sabah* gazetelerinde köşe yazarlığı yaptı.

Fahri doktoraları ve çok sayıda ödülü arasında; 14 Ocak 2016 tarihinde TDK Konferans Salonu'nda, merkezi Kazakistan'da bulunan Uluslararası Türk Akademisine Türk dünyası kültürüne hizmetlerinden dolayı verilen Altın Madalya (Prof. Dr. Halil İnal-

cık ve Prof. Dr. Zeynep Korkmaz'la birlikte) çok önemlidir.

Başlıca eserleri yayım sırasına göre şunlardır:

Hasan Celâl Güzel'in Konuşma, Mesaj ve Beyanatlari (1989), *Cumhuriyet Ansiklopedisi* (Editör, 5 cilt, 1998), *Osmanlı Ansiklopedisi* (Editör, 12 cilt, 1999), *Osmanlı'dan Günümüze Ermeni Sorunu* (Editör, 2000), *Ermeni Sorunu* (Editör, 5 cilt, 2001), *Kuzey Irak: Kürtçülük ve Ayrılıkçı Terör* (S. Kayabaşı ile, 2007), *Türkler* (Editör, K. Çiçek ve S. Koca ile 21 cilt, 2002), *The Turks* (Editör, C. Cem Oğuz ve O. Karatay ile 6 cilt, 2002), *Genel Türk Tarihi* (Editör: Ali Birinci ile, 10 cilt, 2002), *Pax-Ottomane* (4 cilt, 2002), *Uluslararası*

Balkanlar Rumeli Projesi (Editör, 5 cilt, 2015).

Yeni Türkiye dergisinin özel sayılarından her biri kitap niteliğindedir. Bunlar içinde *Türk Dünyası* (1997 ve 2013), *Türkçe* (2013) Özel Sayıları TDK'yi yakından ilgilendirmektedir.

Uluslararası Türkoloji Sempozyumu, Uluslararası Ermeni Konferansı, Uluslararası Bilim ve Teknoloji Konferansı ve Türk Dili Konuşan Ülkeler Sempozyumu gibi geniş katılımlı toplantıları YTSAM adına düzenlemiştir.

İngilizce biliyordu.

Ankara Milletvekilliği de yapan Ülker Hanım'la evliliğinden oğlu Mustafa Veysi ve kızı Emine Elif bulunmaktadır.

Ruhu şad olsun!